

Valnämnden

Ansvar för valsedlar och valsedlarnas ordning i röstnings- och vallokal

Förslag till beslut

Valnämnden beslutar att partivalsedlar och namnvalsedlarna för riksdag, kommun och landstingsval läggs i bokstavsordning efter partinamn enligt bilaga 2 i tjänsteskrivelsen.

Valnämnden beslutar att, utöver lagstadgat ansvar för blanka och partivalsedlar, ansvara för att leverera de namnvalsedlar som partierna ansvarar för, till varje röstnings- och vallokal enligt förslaget i tjänsteskrivelsen.

Valnämnden beslutar att röstmottagarna ansvarar för att lägga ut och hålla ordning på valsedlar i valsedelställen.

Sammanfattning

Den ordningsfråga som kanske uppmärksammas mest kring röstmottagning är tillgången till, och ordningen bland valsedlarna. Dels vem som ansvarar för att lägga ut valsedlar i röstnings- och vallokaler, dels i vilken ordning valsedlarna ska placeras och var i lokalen de placeras.

Ordningen för samtliga valsedlar i valsedelställen ska hanteras av röstmottagarna för att undvika oordning och för att säkra att valsedlar presenteras neutralt och likvärdigt. Partierna ansvarar för att leverera namnvalsedlar till röstnings- och vallokaler. Enligt förslaget kan de få viss hjälp med det av valnämnden. Valsedlarna placeras i bokstavsordning i de särskilda valsedelställen valnämnden tillhandahåller.

Ärendet

En viktig fråga som fått stor uppmärksamhet vid tidigare val är frågan om ordningen bland valsedlarna i samband med röstmottagningen i röstnings- och vallokal. Det är två frågor som valnämnden behöver fatta beslut om innan årets val så att väljare och partier vet vad

som gäller. Dels vem som ansvarar för att lägga ut valsedlar i röstnings- och vallokal och dels i vilken ordning valsedlarna ska placeras.

I allmänna val finns det tre typer av valsedlar. Enligt vallagen har valnämnden ansvar för att två av dessa finns tillgängliga i röstnings- och vallokaler. En typ av valsedlar ansvarar partierna för. Valnämnden kan besluta om att ta ansvar för andra valsedlar än de som enligt lagstiftning ingår i ansvaret.

Blanka valsedlar	Ansvar: Valnämnden
Partivalsedlar	Ansvar: Valnämnden
Namnvalsedlar	Ansvar: Partierna

I tidigare val har partierna ansvarat för att distribuera namnvalsedlar till både förtidsröstningslokaler och vallokaler under valdagen. Partierna har framfört önskemål om att valnämnden ska distribuera även namnvalsedlar. Eftersom valnämnden redan distribuerar blanka valsedlar och partivalsedlar till förtidsröstningslokalerna när de startar upp och till öppningen av vallokalerna på valdagen, så innebär det inget större merarbete att även ta med namnvalsedlar. Valkansliet föreslår därför att valnämnden tar på sig ansvaret att ta med namnvalsedlar i samband med att de andra valsedlarna körs ut. Kopplat till förslaget finns tre förbehåll.

1. Namnvalsedlarna ska vara valnämnden tillhanda senast den 15 augusti.
2. Valnämnden distribuerar endast namnvalsedlar för de partier som finns representerade i kommunfullmäktige.
3. Partierna ansvarar själva för att se till att det finns tillräckligt många namnvalsedlar att fylla på med i röstnings- och vallokaler.

Valsedlar ska enligt vallagen finnas i alla röstnings- och vallokaler. Det är viktigt att alla partiers valsedlar behandlas och presenteras på samma sätt. Valnämnden i Nacka bestämde inför valet 2014 att röstmottagarna ansvarar för att lägga ut och hålla ordning på valsedlar i valsedelsställen. Det får till följd att partier som kommer med valsedlar till en röstnings- och vallokal ska lämna dessa till en röstmottagare. De får inte själva placera dem i valsedelsstället. Stadsledningskontoret föreslår att röstmottagarna även i RKL-valen 2018 och i EU-valet 2019 ska ha ansvaret för ordningen i valsedelsställen.

För att vara så neutral som möjligt så bedöms bokstavsordning vara det sätt på vilket valnämnden ska ordna placeringen av valsedlar i valsedelsställen. Undantaget är blanka valsedlar som placeras överst i valsedelsställen. Ett detaljerat förslag på hur ordningen i valsedelsställen kan komma att se ut framgår av bilaga 2.

En mycket viktig fråga som diskuterats livligt, och som det också ligger ett lagförslag om, är hur man väljer att placera valsedlarna i lokalen för att trygga och stärka varje väljares möjlighet att bevara sin valhemlighet. Lagen föreslås börja gälla 1 oktober, dvs efter RKL-

valen i höst. Valnämnden kommer till höstens val att verka för att placera valsedlarna så insynsskyddat som möjligt så att valhemligheten skyddas. Det kommer också att vara en viktig erfarenhet om vad som behöver förbättras inför ikraftträdandet till kommande EU-val 2019.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Förslaget om ansvar för valsedlar och valsedlars ordning får inga direkta konsekvenser för barn.

Bilagor

1. Typer av valsedlar
2. Ordning i valsedelställen vid RKL-valen 2018

Mats Bohman
Administrativ direktör
Stadsledningskontoret

Anders Fredriksson
Samverkansledare
Juridik- och kanslienheten